

УДК 658.012.8

DOI:10.5281/zenodo.11916196

С.В. Руденко, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РИЗИКОСТІЙКОСТІ У СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних українських реаліях, коли соціально-економічна система руйнується воєнними діями, насамперед важливо акцентувати увагу на забезпеченні її ризикостійкості. Зростання ролі цього аспекту передбачає використання провідного світового досвіду у сфері управління ризиками.

В умовах високого рівня нестабільної соціальної, економічної, техніко-технологічної та екологічної ситуації в країні можливості розвитку підприємства нерозривно пов'язані з підвищенням його ризикостійкості. Ризикостійкість передбачає не відсутність дестабілізуючих факторів, а можливість нормальної діяльності підприємства шляхом локалізації негативних наслідків факторів ризику, що досягається випереджаючим управлінським впливом, за рахунок передбачених фінансових, матеріальних та організаційних резервів.

Ризикостійкість підприємства – частина загальної стійкості підприємства, що є інтегральною ознакою його як відкритої соціально-економічної системи. Ця ознака характеризує загальні можливості ефективного, рівноважного та неперервного функціонування підприємства, його здатність протистояти ризикам, незважаючи на їхній негативний вплив [5].

В умовах високого рівня нестабільної соціальної, економічної, техніко-технологічної та екологічної ситуації в країні можливості розвитку підприємства нерозривно пов'язані з підвищенням його ризикостійкості.

Ризикостійкість передбачає не відсутність дестабілізуючих факторів, а можливість нормальної діяльності підприємства шляхом локалізації негативних наслідків факторів ризику, що досягається випереджаючим управлінським впливом, за рахунок передбачених фінансових, матеріальних та організаційних резервів.

Подвійна роль ризикостійкості у системі управління підприємством полягає в тому, що з одного боку, ризикостійкість сприяє цілеспрямованому функціонуванню та розвитку, впливаючи на загальні результати діяльності. З іншого боку, вона визначається взаємодією підприємства з системами вищого рівня, а також

внутрішніми та зовнішніми факторами, які в кризових ситуаціях можуть стати джерелами ризику.

Підхід до оцінки рівня ризикостійкості пов'язаний з аналізом підприємства в процесно-функціональному та ресурсно-потоківому аспектах: за елементами організаційної структури, процесами, що в ній відбуваються, і ефективністю цих процесів з використанням внутрішніх ресурсів підприємства.

Оскільки соціально-економічне середовище має ймовірнісний характер, а докладний опис взаємодії всіх його елементів є неможливим, необхідно створити механізм забезпечення ризикостійкості, який задовольняє такі вимоги: пошук оптимальних стратегій у складних умовах зовнішнього середовища та підвищеної невизначеності; ефективне усунення негативних наслідків ризиків безпосередньо в межах підприємства.

Механізм забезпечення ризикостійкості підприємства – це комплекс взаємопов'язаних методів, інструментів та організаційних форм, які використовуються для аналізу, оцінки та регулювання ризиків з метою впливу на їхню загальну кількість та рівень. Його структура залежить від виду та специфіки діяльності підприємства, його масштабів, основних і допоміжних видів діяльності, а також від структури його партнерів, конкурентів та клієнтів.

Розробка механізму забезпечення ризикостійкості в системі управління діяльністю підприємств в кризових умовах – це багатоступінчастий процес, кожен етап якого потребує окремого аналізу та постійної адаптації до змін у соціально-економічному середовищі.

Забезпечення ризикостійкості дозволить забезпечити високі темпи розвитку підприємства, постійне зростання його капіталу, підвищення конкурентоспроможності на ринку та забезпечити стабільний та ефективний розвиток у майбутньому.

Інформаційні джерела

1. Кулакова С.Ю., Касмініна К.О. Ризикостійкість підприємства як передумова його розвитку: сутність та індикатори визначення. *Агросвіт*. 2017. № 12. С. 42-47.
2. Бірченко Н.О., Руденко С.В., Ряснянська А.М. Обліково-аналітичне забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. 2022. Вип. 13. С. 191-197.
3. Ніценко В.С., Руденко С.В. Управління ризиками на підприємствах агропродовольчої сфери. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. № 3. С. 12-21.